

Najczęstszą przyczyną powstawania pożarów są:

- *bezmyślne bądź umyślne działanie człowieka;*
- *zwarcia instalacji elektrycznych;*
- *wylądowania atmosferyczne.*

Przed wystąpieniem pożaru

Nie dopuść do powstania pożaru!!!

- *Skontroluj domowe źródła ogrzewania i usuń wszelkie nieprawidłowości;*
- *bardzo ostrożnie używaj zastępczych źródeł grzewczych (np. przenośne grzejniki elektryczne, gazowe, piecyki na drewno i węgiel), zgodnie z instrukcją obsługi;*
- *zabezpiecz materiały mogące ulec zapaleniu (podłoga, ściany, firany, meble, stosy gazet itp.), przed możliwością kontaktu z otwartym ogniem, żarem oraz gorącym popiołem;*
- *nie używaj kuchenki gazowej do ogrzewania mieszkania.*

Sprawdź i stosuj odpowiednie zabezpieczenia instalacji elektrycznej:

- *nigdy nie „watuj korków”;*
- *automatyczny bezpiecznik kosztuje kilka złotych !!!*
- *włączając kilka urządzeń do jednego gniazda przeciążasz instalację elektryczną;*
- *używaj rozgałęźników z bezpiecznikami;*
- *utrzymaj instalację ogromową oraz kominkową w dobrym stanie.*

Przetrzymując w mieszkaniu pojemniki z rozpuszczalnikami, benzyną, farbami itp. – przetrzymujesz bombę, której wystarczy już tylko zapalnik!!!

W miarę możliwości:

- *zainstaluj w mieszkaniu, domu i obejściu gospodarskim wykrywacze dymów (pożaru) i eksploatuj ją zgodnie z instrukcją;*
- *zaopatrz mieszkanie, dom i obejście w podręczne gaśnice i naucz rodzinę posługiwać się nimi. Przestrzegaj terminów badania sprawności gaśnic i ich legalizacji.*

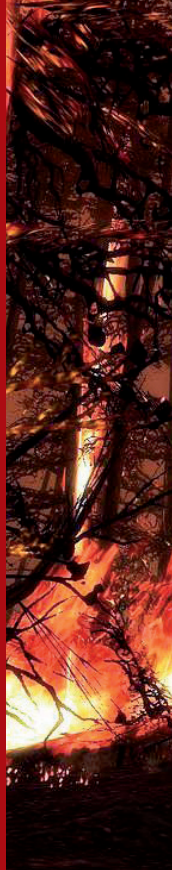
Zapisz i zapamiętaj numer telefonu 998 do straży pożarnej oraz naucz dzieci jak informować przez telefon o pożarze.

W razie pożaru

Jeśli zauważyłeś pożar to:

Masz obowiązek prawny i moralny powiadomić o tym osoby zagrożone, straż pożarną lub inne służby ratownicze. Użyj prostych sposobów by ugasić pożar w zarodku – gaśnica, woda, koc gaśniczy:

- *jeśli ubranie pali się na Tobie – zatrzymaj się, połóż na ziemi i obracaj do chwili zduszenia ognia, ucieczka spowoduje tylko zwiększenie płomienia;*
- *jeśli pali się tłuszcz w naczyniu kuchennym – ugaś go solą kuchenną lub po prostu nakryj szczelną pokrywką.*

Nie gaś urządzeń elektrycznych wodą – mogą być pod napięciem, postaraj się odłączyć zasilanie elektryczne.
Nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować, wyprowadź wszystkie osoby zagrożone w bezpieczne miejsce i w razie potrzeby udziel pierwszej pomocy.
Gdyby pożar i swąd dymu obudził Cię ze snu – zbadaj, czy drzwi są ciepłe, jeżeli tak to nie otwieraj ich, lecz użyj innych dróg by opuścić pomieszczenie (np. przez okno, o ile jest to możliwe) lub usilnie wzywaj pomocy, wymachując przez okno białym obrusem, prześcieradłem:

- *jeśli musisz wyjść przez pomieszczenie zadymione to zakryj usta i nos gęstą tkaniną, okryj się czymś trudnozapalnym i przemieszczaj się tuż przy podłodze – dym i gorące powietrze unosi się do góry, a dołem powietrze jest bardziej czyste i chłodne. Bądź przygotowany! Dym drażni oczy.*

Opuszczając mieszkanie zabierz ze sobą wszystkich domowników

- *Dzieci potrafią chować się przed ogniem w miejscach, z których ich nie widać: w szafie, pod łóżkiem, pod pościelą itp.*

Po pożarze

Jeżeli zamierzasz wejść do budynku po pożarze powinieneś:

- *upewnić się, czy właściwe służby (władze, straż pożarna) stwierdziły, że budynek jest bezpieczny;*
- *uważać na oznaki dymu i gorąca;*
- *nie włączać instalacji elektrycznej w budynku*

(pomieszczeniu) po pożarze przed jej sprawdzeniem przez elektryka;

- jeśli został wyłączony główny wyłącznik gazu, odcinający dopływ gazu z sieci zasilającej do budynku – to w razie ponownego włączenia, wezwij upoważnionego pracownika technicznego administracji obiektu oraz służbę gazowniczą;*
- zachować czujność i uwagę gdyż po pożarze elementy konstrukcyjne budynku (zabudowań) mogą być osłabione (np. dachy i stropy) i mogą wymagać naprawy.*

Skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową w przypadku, gdy Twoje mieszkanie, Twój dom, zabudowania gospodarcze i pozostałe mienie ubezpieczyłeś od pożaru.

Wyrzuć produkty żywnościowe, napoje i leki, które były narażone na działanie wysokiej temperatury, dymu i płomieni. Dotyczy to również zawartości lodówki i zamrażarki. Nie wolno też ponownie zamrażać rozmrożonej żywności.

Jeśli sejf lub metalowa skrzynia uległy oddziaływaniu pożaru, nie próbuj ich otwierać. W ich wnętrzu przez długi czas (wiele godzin) może utrzymywać się wysoka temperatura. Jeśli otworzysz drzwi sejfu lub skrzyni przed wychłodzeniem, powietrze z zewnątrz w połączeniu z wysoką temperaturą wnętrza sejfu (skrzyni) może spowodować zapalenie się zawartości.

POWÓDŹ najczęściej spodziewana jest w naszym regionie w okresie wiosenno-letnim spowodowanych długotrwałym bądź intensywnymi opadami deszczu.

Przed wystąpieniem powodzi

Przygotuj się do powodzi zanim ona Ciebie zaskoczy!!!

Poznaj podstawowe pojęcia, związane z zagrożeniem powodziowym: Pogotowie przeciwpowodziowe wprowadza się, gdy poziom wody w rzece wzrasta do poziomu ostrzegawczego i nadal się podnosi. Alarm powodziowy ogłasza się, gdy poziom wody zbliża się do stanu alarmowego. Dowiedz się w swoim urzędzie gminy czy: nie mieszkasz na terenie zagrożonym (zalewowym), jeżeli tak to przy jakim poziomie wody ogłaszany jest stan ostrzegawczy i stan alarmowy; będą stosowane jakieś sposoby alarmowania (syreny, dzwony, komunikaty radiowe); w razie powodzi będzie zorganizowana ewakuacja, kto ją będzie przeprowadzał, kiedy, kogo i co obejmie oraz gdzie przewiduje się miejsca przyjęć ludzi i mienia. Ubezpiecz siebie i swój dobytek – w razie tragedii odszkodowanie zawsze pomoże Ci „stać na nogi”. Jeśli zagrożenie powodzią stanie się realne, zaopatrzyć się w przydatny sprzęt:

- *latarki, radioodbiornik bateryjny + zapasowe baterie;*
- *inne źródła światła (świece, lampy naftowe, zapalki, zapalniczki).*

Przygotuj się, aby być samowystarczalnym przez okres 3 dni i zdolnym do pomocy sobie i innym. Poproś krewnych lub znajomych, zamieszkałych na terenach bezpiecznych, by służyli jako miejsce kontaktu dla Twojej rodziny. Upewnij się, że wszyscy jej członkowie znają adresy i telefony osób kontaktowych. Zapoznaj rodzinę, jak zabezpiecza się mieszkanie, dom, obejście przed powodzią i grabieżą. Sprawdź zawory zainstalowane w kanalizacji ściekowej swego domu w celu zapobieżenia cofania się wody z systemu drenowego. W ostateczności użyj dużych korków lub czopów do zatkania przecieków, rur i zbiorników.

W czasie zagrożenia powodzią

Miej włączone radio bateryjne na częstotliwości radia regionalnego, w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania.

Postępuj zgodnie z treścią komunikatów – nie zwlekaj!!!

W przypadku niebezpieczeństwa natychmiast przemieszczaj się na wyżej położone tereny (miejsca). Jeżeli władze lokalne ogłoszą ewakuację z terenów zagrożonych, bądź przygotowany na nią wraz z rodziną. Pamiętaj także o swoich zwierzętach. Zabezpiecz swoje mieszkanie, swój dom tj. przenieś wartościowe wyposażenie domowe na wyższe piętra domu oraz zabezpiecz parter, jeśli czas na to pozwala. Wykorzystaj do tego celu worki z piaskiem, folię lub inne materiały podręczne. Z posesji wszystkie rzeczy schowaj w budynku lub

je przywiąż do czegoś stabilnego, aby nie popłynęły. W czasie powodzi odłącz urządzenia elektryczne, ale nie dotykaj ich, gdy są wilgotne lub stoją w wodzie. Wyłącz sieć gazową i wodociągową. W miarę możliwości na wyższych piętrach napełnij wannę i inne pojemniki wodą, po wcześniejszym wysterylizowaniu ich płynami typu: ACE, Bielinka, Chlorobis, inne. Nie używaj w gospodarstwie domowym wód gruntowych, mogą być zatrute (skażone). Nie chodź na obszarach zalanych, jeżeli woda przemieszcza się szybko. Fala o głębokości kilkunastu centymetrów może przewrócić i przemieścić dorosłego człowieka. Jeżeli musisz przekroczyć zalany obszar, użyj do badania gruntu przed sobą tyczki. Do przejścia wybieraj miejsca bez prądu powodziowego.

Po ostrzeżeniu, że spodziewana jest duża powódź, zapewnij swobodny wlew wód powodziowych do piwnicy twego domu lub sam wypełnij ją czystą wodą. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uszkodzenia fundamentów domu przez ciśnienie napierających wód powodziowych.

Jeżeli zostaniesz wytypowany do pomocy w pracach przeciwpowodziowych (np. do układania lub napełniania worków z piaskiem) – **p o m a g a j !!!**

W miarę możliwości zapobiegaj tworzeniu się atmosfery paniki, zachowaj trzeźwość umysłu – to połowa sukcesu.

Po powodzi

Jak najdłużej pozostań poza zasięgiem wód powodziowych, gdyż mogą być skażone, np. produktami ropopochodnymi, nie oczyszczonymi ściekami, bakteriami chorobotwórczymi itp. Nie używaj ich do picia! Mogą być one również pod napięciem

z uszkodzonych linii energetycznych napowietrznych lub podziemnych. Miej zawsze włączone radio w celu uzyskania informacji lokalnych, dotyczących udzielanej pomocy tj. zaopatrzenia w żywność i wodę zdatną do picia i użytku ogólnego. Zwracaj uwagę na zdrowie i bezpieczeństwo Twoje i Twojej rodziny. Pamiętaj o wspomżeniu swoich sąsiadów, którzy mogą potrzebować specjalnej pomocy przy małych dzieciach, starszych lub niepełnosprawnych osobach. Wyrzuć żywność, która miała kontakt z wodami powodziowymi. Poinformuj odpowiednie służby o zerwanych liniach energetycznych, nieszczelności rurociągu gazowego lub o innych zagrożeniach występujących na Twoim terenie. Mieszkanie i wszystkie sprzęty, które przydatne są do dalszego użytkowania trzeba zdezynfekować, gdyż naniesiony muł zawiera duże ilości grzybów i bakterii chorobotwórczych, które zagrażają zdrowiu ludzi i zwierząt. Przygotuj się do wymiany podłóg i tynków, które nasiąkły wodami powodziowymi. Sprawdź czy fundamenty Twego domu nie mają pęknięć, aby upewnić się, że budynek nie grozi zawaleniem. Uważaj na poluzowane tynki, sufity. Odpompuj zalane piwnice stopniowo – około 1/3 pierwotnego poziomu wody dziennie – w celu uniknięcia zniszczenia struktury fundamentów. Dopilnuj, aby instalacje domowe: elektryczne, gazowe i wodno-kanalizacyjne zostały sprawdzone przez fachowców i ewentualnie naprawione przed ich ponownym użytkowaniem. Jeżeli byłeś ubezpieczony przed powodzią, skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową, aby uniknąć nieporozumień z odszkodowaniami. Zrób zdjęcia zastanych zniszczeń – zarówno budynku, jak i wyposażenia.

Występowanie huraganów (silnych wiatrów) powodowane jest najczęściej szybko posuwającymi się aktywnymi niżami. Najgroźniejszą formę przyjmują one w okresie wiosennym i jesiennym oraz w czasie gwałtownych burz.

Przed wystąpieniem huraganu (silnych wiatrów):

Upewnij się, czy wszyscy członkowie Twojej rodziny wiedzą, jak postępować w czasie huraganu, oraz naucz ich jak wyłączać gaz, elektryczność i wodę. Naucz dzieci, jak i kiedy wzywa się policję lub straż pożarną, oraz które radio jest nastrojone na odbiór informacji o stanie zagrożenia.

Podczas huraganu

Miej włączone radio bateryjne na częstotliwości radia regionalnego – w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania.

Zabezpiecz swoje mieszkanie (dom):

- zamknij okna, zabezpiecz rynny i inne części budynku;
- zabezpiecz lampy i inne urządzenia, które mogą ulec zniszczeniu;
- usuń z parapetów i balkonów przedmioty, które mogą zagrażać przechodniom;
- uprzątnij z obejścia przedmioty, które mogłyby spowodować szkody (porwane przez wiatr);
- zapewnij sobie odpowiednią ilość źródeł światła, jak: latarki elektryczne (baterie do latarek i odbiorników radiowych), świece;
- sprawdź stan apteczki pierwszej pomocy i zaopatr się w niezbędne materiały i leki; przygotuj rzeczy, które mogą być

potrzebne w czasie ewakuacji tj. dokumenty, odzież, żywność, wartościowe rzeczy;

- *nie parkuj pojazdów w pobliżu drzew, słupów i trakcji elektrycznych.*

Wyłącz główny wyłącznik prądu i gazu – ograniczy to niebezpieczeństwo powstania pożaru. Schowaj się w środkowych i najniższych partiach budynku z dala od oszklonych okien, sufitów i drzwi. Znajdując się poza domem, pozostań tam, aż huragan nie przejdzie.

Nie zatrzymuj się pod trakcjami elektrycznymi, planszami reklamowymi, drzewami itp.

Jeżeli służby ratownicze zalecają ewakuację:

- *wyrusz tak szybko jak to tylko możliwe;*
- *opuszczając mieszkanie wyłącz energię elektryczną, oraz główny zwór wody i gazu. Wygaś ogień w piecach, oraz zabezpiecz dom;*
- *zawiadom kogoś, poza zasięgiem wichury, dokąd się ewakuujesz;*
- *zabierz przygotowany wcześniej podręczny bagaż, oraz ciepłą odzież.*

Po huraganie

Udziel pierwszej pomocy rannym i poszkodowanym osobom. Unikaj leżących lub zwisających przewodów elektrycznych. Ostrożnie wkraczaj do swego domu. Sprawdź instalację (gazową, elektryczną, wodociagową i ściekową) w zniszczonym domu.

KATASTROFY KOLEJOWE

Katastrofy kolejowe występują stosunkowo rzadko. Jednak olbrzymia ilość przewożonych pasażerów, wielkość i różnorodność niebezpiecznych ładunków (chemiczne, toksyczne, łatwopalne i inne) zwiększają skalę i rozmiar zagrożeń, które w równej mierze dotyczą pasażerów i mieszkańców miejscowości w pobliżu szlaków kolejowych.

Do podstawowych zasad postępowania należą:

- *powiadomienie służb ratowniczych (Straż Pożarna, Policja, Pogotowie Ratunkowe, PKP, SOK);*
- *udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie grozi to pożarem, wybuchem i gdy nie ma innych zagrożeń;*
- *stosowanie się do poleceń służb ratunkowych;*
- *nie zbliżanie się do miejsca katastrofy, nie blokowanie dojazdu pojazdom specjalnym;*
- *oddalić się najszybciej, gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji;*
- *ostrzeżenie innych przypadkowych świadków zdarzenia.*

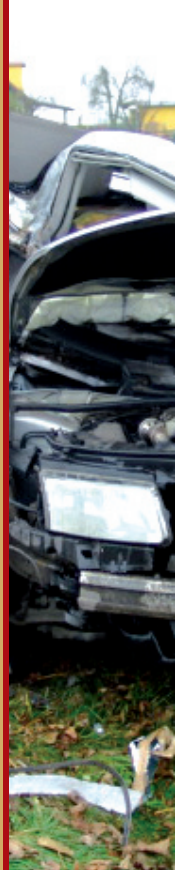

KATASTROFY DROGOWE

Postępująca motoryzacja, ciągła rozbudowa sieci dróg i różnorodność przewożonych ładunków potęgują zagrożenia, które towarzyszą katastrofom i wypadkom drogowym. Powszechność motoryzacji nakłada na obywateli obowiązek znajomości podstawowych zasad i czynności do wykonania w razie wystąpienia katastrofy drogowej lub wypadku.

Do podstawowych zasad i czynności należą:

- *powiadomienie służb ratowniczych (Straż Pożarna, Policja, Pogotowie Ratunkowe);*
- *udzielenie pomocy lżej poszkodowanym, gdy nie grozi to pożarem, wybuchem i gdy nie ma innych zagrożeń;*
- *stosowanie się do poleceń służb ratunkowych;*
- *nie zbliżanie się do miejsca katastrofy, nie blokowanie dojazdu pojazdowi specjalnym;*
- *wyłączenie nawiewu i zamknięcie okien, gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji;*
- *ostrzeganie innych użytkowników drogi.*

Najczęstszą przyczyną uwolnień niebezpiecznych środków chemicznych (NŚCh) są:

- *awarie i katastrofy w obiektach przemysłowych,*
- *wypadki cystern kolejowych i autocystern,*
- *rozszerzelnienia rurociągów przemysłowych,*

ZAPAMIĘTAJ !!!

Pojazdy samochodowe przewożące substancje niebezpieczne są oznakowane pomarańczowymi prostokątnymi tablicami z czarnymi napisami cyfrowymi określającymi rodzaj niebezpiecznej substancji według międzynarodowych oznaczeń, umieszczonymi z tyłu i przodu pojazdu w następujący sposób: np. benzyny – paliwa silnikowe.

- *nr rozpoznawczy niebezpieczeństwa*
- *nr substancji wg wykazu ONZ*

Jeżeli jesteś świadkiem wypadku z udziałem NŚCh – powiadom natychmiast w jakikolwiek sposób straż pożarną i policję. Podaj istotne dane:

- *miejsce zdarzenia;*
- *charakter zdarzenia;*
- *swoje dane.*

Nie bądź kibicem zdarzenia, ale oddal się z miejsca wypadku, aby zminimalizować ryzyko zatrucia.

Opuść rejon zagrożony, kierując się prostopadłe do kierunku wiatru. Chroń swoje drogi oddechowe. W tym celu wykonaj filtr ochronny z dostępnych Ci materiałów (zwilżona w wodzie lub wodnym roztworze sody oczyszczonej chusteczka, szalik, rękawnik, itp.) i osłoń nim drogi oddechowe.

Uwolnienie niebezpiecznych środków chemicznych

Jeśli jesteś w samochodzie – zamknij okna, włącz wentylację wewnętrzną – staraj się jak najszybciej opuścić strefę skażenia. Stosuj się ściśle do poleceń służb ratowniczych lub komunikatów, przekazywanych przez lokalne środki przekazu – radio, TV, megafony. Jeśli przebywałeś w strefie skażonej, zdejmij ubranie, które uległo zanieczyszczeniu i zamień je na czyste oraz dużą ilością bieżącej wody przemyj oczy, usta, nos i weź prysznic.

Jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że niebezpieczne środki chemiczne przenikną do Twojego domu, to:

- *włącz radio lub telewizor na program lokalny i stosuj się ściśle do poleceń, wydanych przez lokalne władze (służby ratownicze);*
- *uszczelnij wszystkie otwory okienne, wentylacyjne, drzwi – oklejając je taśmą klejącą, obkładając rulonami z mokrych ręczników lub prześcieradeł;*
- *oddychaj przez maseczkę wykonaną z gazy, waty, ręcznika itp.*
- *zadbaj o bezpieczeństwo swoich podopiecznych, dzieci, osób niepełnosprawnych, zwierząt domowych;*
- *pozostań w wewnętrznej części budynku przy zamkniętych drzwiach – w przypadku, gdy istnieje niebezpieczeństwo skażenia chlorem, udaj się na wyższe kondygnacje, np. do sąsiadów. W przypadku amoniaku – kieruj się do pomieszczeń, położonych na niskich kondygnacjach;*
- *powiadom o zagrożeniu najbliższe otoczenie;*
- *wyłącz urządzenia elektryczne i gazowe z otwartym ogniem;*
- *Nie jedz żywności i nie pij płynów, które mogły ulec skażeniu.*

Wśród przyczyn awarii sieci energetycznych (zerwanie linii przesyłowych lub uszkodzenia stacji transformatorowych) wymienić należy:

- *wpływy atmosferyczne (wichury, podtopienia, oblodzenia);*
- *katastrofy budowlane;*
- *wstrząsy sejsmiczne;*
- *nieumyślna lub celowa działalność człowieka.*

ZAPAMIĘTAJ!!!

Mokra skóra stanowi bardzo słaby opór dla prądu elektrycznego. Prąd zmienny jest z reguły bardziej niebezpieczny od prądu stałego o tym samym natężeniu. Im dłużej prąd elektryczny działa na organizm, tym cięższe obrażenia powoduje w ciele człowieka. Porażenie prądem elektrycznym może spowodować uszkodzenia narządów pozornie nie leżących na drodze jego przepływu. Od faktycznej, trudnej do ustalenia, drogi przebiegu prądu, (o której decyduje różny opór tkanek) zależy rozmiar szkód powstałych w organizmie. Ze względów praktycznych wypadki z prądem można podzielić na dwa rodzaje:

- *wypadki z prądem o niskim napięciu (poniżej 1000 voltów);*
- *wypadki z prądem o wysokim napięciu (powyżej 1000 voltów).*

Przepływający przez ludzkie ciało **prąd o niskim napięciu** – np. zmienny (220V i 50Hz) zasilający gniazda ściennie lub oświetlenie, czy też przewodowy (380V i 50Hz) zasilający silniki elektryczne, maszyny – powoduje głównie pobudzenie układu nerwowego i mięśni.

W wyniku niekontrolowanego skurczu mięśni dochodzi np. do tzw. „przyklejenia się kończyny do przewodu” bądź upadku osoby porażonej i mechanicznych uszkodzeń ciała. Oddziaływanie prądu na mięsień sercowy może doprowadzić nawet do zatrzymania akcji serca, a utrata przytomności i bezdech są często skutkiem reakcji układu nerwowego na prąd lub też porażenia mózgu.

Jeśli jesteś świadkiem wypadku z porażeniem **prądem elektrycznym o niskim napięciu**:

- *staraj się natychmiast spowodować przerwanie obwodu elektrycznego (wyłączenie urządzenia, wyjęcie bezpiecznika);*
- *gdy przerwanie działania prądu jest z jakiegokolwiek powodu niemożliwe, spróbuj odseparować ofiarę wypadku od obwodu elektrycznego poprzez odsunięcie pozostającego pod napięciem przedmiotu przy użyciu sprzętu nie przewodzącego elektryczności;*
- *ostatecznie możesz zdecydować się na oderwanie porażonego od źródła prądu np. chwytając za jego ubranie;*
- *przed podjęciem każdego działania zapewnij sobie zabezpieczenie przed wpływem prądu (stań na desce, suchej tkaninie lub innym materiale izolacyjnym) nie dotykaj ratowanego gołymi rękami lub przedmiotem przewodzącym elektryczność;*
- *gdy oddziaływanie prądu zostanie wyeliminowane lub usuniesz ofiarę wypadku z okolicy zagrożenia, przystąp do udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu.*

Przy wypadkach z **prądem o wysokim napięciu**, spotykanym w liniach przesyłowych między elektrowniami, a stacjami

transformatorowymi, niebezpieczne jest już samo zbliżanie się do elementów będących pod napięciem. Może bowiem powstać łuk elektryczny przez (normalnie izolującą warstwę powietrza i nastąpi przepływ prądu przez ciało człowieka. Działanie wysokiego napięcia w przypadku dotknięcia lub zbytniego zbliżenia się do urządzeń będących pod napięciem wytwarza wysoką temperaturę i w konsekwencji groźne oparzenia poszkodowanego. Możliwe jest również wystąpienie wszystkich zaburzeń zachodzących w organizmie, który został poddany oddziaływaniu napięcia niskiego.

Jeśli stwierdziłeś, że ofiara wypadku została porażona **prądem elektrycznym o wysokim napięciu:**

- *nie możesz przystąpić do wykonywania czynności ratunkowych w ramach pierwszej pomocy;*
- *abyś zdołał udzielić jedynej możliwej pomocy poszkodowanemu, którą jest wezwanie pogotowia ratunkowego – w pierwszym rzędzie zadbaj o swoje bezpieczeństwo;*
- *nie zbliżaj się bezpośrednio do miejsca zdarzenia, pamiętając, że łuk elektryczny może przeskoczyć na odległość nawet kilku metrów*
- *powiadamiając pogotowie ratunkowe zaznacz, że wypadek dotyczy porażenia prądem o wysokim napięciu.*

ZAPAMIĘTAJ!!!

Urządzenia sieci wysokiego napięcia są oznakowane tablicami ostrzegawczymi z napisem: **UWAGA – wysokie napięcie – grozi śmiercią**” umieszczonymi na tle czerwonej błyskawicy.

Katastrofy budowlane najczęściej powodowane są:

- *wybuchami gazu,*
- *obsunięciem stropów lub nadwężeniem ważnych elementów konstrukcyjnych budynków,*
- *tapnięciami.*

Opuszczając dom (mieszkanie):

- *wyłącz instalację gazową, elektryczną, wodną;*
- *zabierz ze sobą dokument tożsamości i inne ważne dokumenty, żywność, koce, odzież, pieniądze;*
- *zadbaj o to, aby dom opuścili wszyscy domownicy oraz sąsiedzi;*
- *zachowaj szczególną ostrożność – uwaga na stropy, klatki schodowe;*
- *o ile nie możesz opuścić budynku (mieszkania) drzwiami wyjściowymi przez klatkę schodową z powodu zagrożenia lub innych przeszkód, uciekaj przez okno lub okna sąsiadów, jeśli to możliwe.*

•

Gdy nie masz możliwości opuszczenia domu:

- *wywieś w oknie białe prześcieradło lub obrus – jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy.*

Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany):

- *nawołuj pomocy, stukaj w lekkie elementy metalowe – ułatwi ratownikom lokalizację.*

Gdy opuściłeś dom (mieszkanie):

- powiadom kierującego akcją ratowniczą o osobach z rodziny i sąsiadach, którzy zostali jeszcze w pomieszczeniach budynku, oraz o osobach, które aktualnie i na pewno przebywają poza domem (w pracy, szkole itp.);
- jeśli posiadasz informacje pomocne w akcji ratowniczej, przekaż je niezwłocznie służbie ratowniczej;
- nie przeszkadzaj w pracy ratownikom;
- nie wracaj na miejsce katastrofy, ani nie wchodź do uszkodzonego wypadkiem budynku bez zezwolenia służb budowlanych, które określą czy takie wejście jest bezpieczne;
- o ile doznałeś obrażeń (jesteś ranny) zgłoś się do punktu pomocy medycznej;
- zgłoś swoje potrzeby do punktu pomocy społecznej lub władz terenowych;
- dalej postępuj, zgodnie z zaleceniami władz gminy.

**Gdy byłeś świadkiem katastrofy budowlanej
niezwłocznie powiadom Straż Pożarną, Policję,
Pogotowie Ratunkowe.**

Jak se chovat v krizové situaci v okolí Bohumína **DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ**

Důležitá telefonní čísla tísňového volání

Zjistíte-li mimořádnou událost (požár, havárii s únikem nebezpečné látky...), která ohrožuje osoby, majetek nebo životní prostředí, okamžitě volejte telefonní číslo - **150 - Hasičský záchranný sbor ČR**

Pomoc zdravotnické záchranné služby se vyžaduje při všech stavech ohrožujících život. Přivolává se prostřednictvím telefonního čísla - **155 - Zdravotnická záchranná služba**

Pokud jste svědky dopravní nehody nebo spáchání trestného činu, volejte telefonní číslo- **158 - Policie ČR nebo 156 - Městská policie**

Jednotné evropské číslo tísňového volání 112 je určeno především pro cizince a pro tísňové volání při rozsáhlých mimořádných událostech.

Při předávání zprávy na telefonní čísla tísňového volání uveďte:

- *co se stalo,*
- *kde se to stalo,*
- *své jméno a číslo telefonu, odkud voláte.*

Po ukončení hovoru vyčkejte na zpětný telefonát, kterým si operační pracovník ověří pravdivost nahlášené zprávy.

KDYŽ ZAZNÍ SIRÉNA

Níže uvedené pokyny platí jen tehdy, pokud zjevně nejde o povodeň nebo zemětřesení.

1) OKAMŽITĚ SE UKRYJTE

Vyhledejte ukrytí v nejbližší budově. Tou může být výrobní závod, úřad, kancelář, obchod, veřejná budova i soukromý dům. Jestliže cestujete automobilem a uslyšíte varovný signál, zaparkujte automobil a vyhledejte ukrytí v nejbližší budově.

2) ZAVŘETE DVEŘE A OKNA

Když jste v budově, zavřete dveře a okna. Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů. Uzavřením prostoru snížíte pravděpodobnost vlastního zamoření.

3) ZAPNĚTE RÁDIO NEBO TELEVIZI

Informace o tom, co se stalo, proč byla spuštěna siréna a varováno obyvatelstvo a co dělat dále, uslyšíte v mimořádných zpravodajstvích hromadných informačních prostředků. V případě výpadku elektrického proudu využijte přenosný radiopřijímač na baterie. Tyto informace jsou sdělovány i obecním rozhlasem, popř. elektronickými sirénami.

OCHRANA PŘED POVODNĚMI

Před povodní:

- *Informujte se na obecním úřadě, jak a kam se budete evakuovat v případě povodňového ohrožení.*
- *Připravte si pytle s pískem, těsnicí fólii, těsnicí desky a další stavební materiál na utěsnění nízko položených dveří a oken. Dále si zajistěte ucpávky kanalizace, odtoku z WC.*
- *Připravte si léky, dokumenty, vhodné ošacení, potraviny*

a pitnou vodu na 2-3 dny.

- Vlastníte-li osobní automobil, připravte jej k okamžitému použití při evakuaci.*
- Připravte si evakuační zavazadlo, přestěhujte cenné věci a nebezpečné látky do vyšších pater, upevněte věci, které by mohla odnést voda a připravte se na evakuaci zvířat.*

Při povodni:

- Na základě pokynů povodňových orgánů obce, policie a záchranářů opusťte ohrožený prostor. V případě evakuace dodržujte zásady pro opuštění bytu (domu).*
- Je-li nedostatek času, okamžitě se přesuňte na určené místo, které nebude zatopeno vodou.*

Po povodni:

- Nechte si zkontrolovat stav obydlí (statickou narušenost, obyvatelnost), rozvody energií (plyn, el. energie apod.), stav kanalizace a rozvodů vody.*
- Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou. Postupujte podle pokynů hygienika. Vyčistění studní a jejich sanaci zadejte odborníkům.*
- Informujte se o místech humanitární pomoci a v případě potřeby si vyžádejte finanční pomoc, pitnou vodu, potraviny, teplé oblečení, hygienické prostředky, potřebné nářadí pro likvidaci povodňových škod a další potřebné prostředky.*
- Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod (ohlaste pojistnou událost pojišťovně, vyhotovte soupis škod).*

ZÁSADY PRO OPUŠTĚNÍ BYTU NEBO RODINNÉHO DOMU V PŘÍPADĚ EVAKUACE

- *Uhaste otevřený oheň v topidlech.*
- *Vypněte elektrické spotřebiče (mimo ledniček a mrazniček).*
- *Uzavřete přívod vody a plynu.*
- *Ověřte, zda i sousedé vědí, že mají opustit byt.*
- *Dětem vložte do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou.*
- *Kočky a psy si vezměte s sebou.*
- *Ostatní domácí zvířata, včetně exotických zvířat, ponechte doma a dobře je předzásobte vodou a potravou.*
- *Vezměte evakuační zavazadlo, uzamkněte byt a dostavte se na určené evakuační středisko.*

EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO

Evakuační zavazadlo se připravuje pro případ opuštění bytu v důsledku vzniku mimořádné události a nařízené evakuace. Jako evakuační zavazadlo poslouží např. batoh, cestovní taška nebo kufr. Zavazadlo označte svým jménem a adresou.

Obsahuje zejména:

- *Základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu.*
- *Předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor.*
- *Osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti.*
- *Přenosné rádio s rezervními bateriemi.*
- *Toaletní a hygienické potřeby.*
- *Léky, svítilnu.*
- *Náhradní prádlo, oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku.*
- *Kapesní nůž, zápalky, šití a další drobnosti.*

HAVÁRIE V CHEMICKÉM ZÁVODĚ S ÚNIKEM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

Nezbytná doporučení:

- *Urychleně opusťte ohrožené místo.*
- *Co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti.*
- *Uzavřete a utěsněte okna, dveře a další otvory.*
- *Sledujte zprávy v hromadných informačních prostředcích.*
- *Připravte si prostředky improvizované ochrany osob.*
- *Připravte si evakuační zavazadlo.*
- *Budovu opusťte jen na pokyn.*

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Základní složky:

- *Hasičský záchranný sbor České republiky,*
- *jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,*
- *zdravotnická záchranná služba,*
- *Policie České republiky.*

Ostatní složky:

- *vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,*
- *ostatní ozbrojené bezpečnostní a záchranné sbory,*
- *orgány ochrany veřejného zdraví,*
- *havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,*
- *zařízení civilní ochrany,*
- *neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.*

